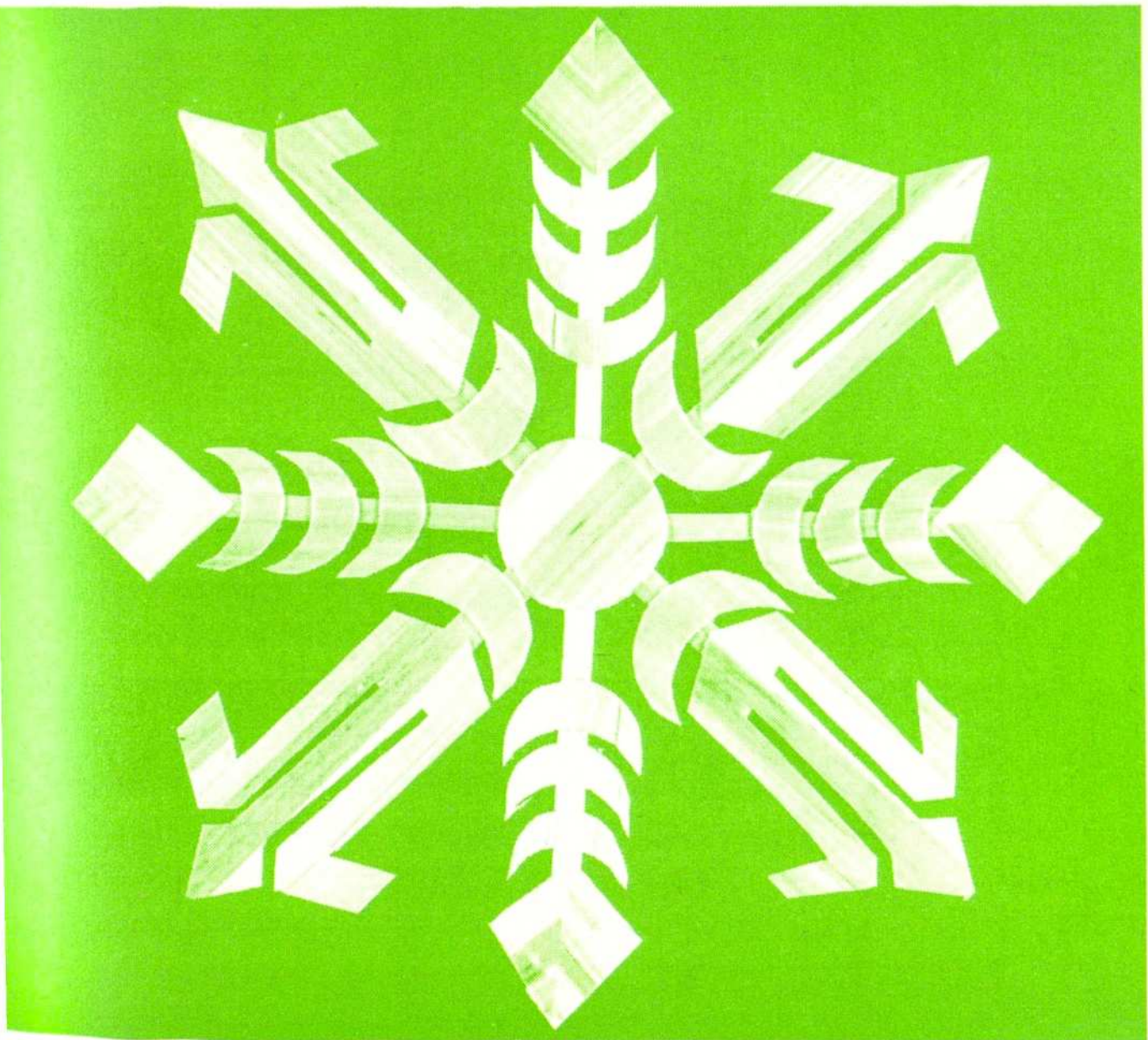

16

LKA

E G L U T È

KOVAS

1998

MARCH

VOL. 49/NR. 3

E G L U T Ė

KOVAS / MARCH / 1998 Vol. 49 / Nr. 3

TURINYS

- 1 ŽEMĖ LIETUVOS
- 3 STIPRYBĖ, *Ona Alminaitė*
- 3 KOVAS, *Martynas Vainilaitis*
- 5 AŽUOLAS IR BARAVYKAS, *Kazys Boruta*
- 12 IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO
- 16 IŠ ISTORIJOS LOBYNO
- 19 KIŠKIO VAIŠĖS, *Audrius Mickus*
- 20 IŠ PASAKŲ SKRYNIO
- 22 MŪSŲ KŪRYBA
- 27 PRAŠVITO MEILIAI, *Vincas Giedra*
- 28 AR ŽINAI?
- 30 JUOKŲ MAIŠELIS
- 32 GALVOSŪKIAI
- 34 DĖKOJAME MŪSŲ RĖMĖJAMS

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išcina 10 numerių per metus. prenumerata – 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus – 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

REDAKCIJA: 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

Redakcinis kolektyvas: Regina Kučienė ir Irena Šerelienė

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo Taryba

REDAKTORĖ: Regina Kučienė

TECHNINĖ REDAKTORĖ: Audronė Norušienė

ADMINISTRATORIUS: Viktoras Kučas

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

Tel. (708) 301-6410; Fax: (708) 301-6410

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00, single copy \$1.50, to Lithuania and other countries, \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc. 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Second class postage paid at Lockport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: EGLUTĖ, Lithuanian Educational Council of the USA Inc. 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Printed by DRAUGAS, Chicago, IL 60629.

ŽEMĖ LIETUVOS

Tu tokia brangi,
Žemė mus gimta!
Tau mintis šviesi,
Tau širdy vieta.

Žemėj Lietuvos,
Ažuolai žaliuos,
Ažuolai žaliuos
Žemėj Lietuvos.

Tu tokia maža
Ir tokia didi,
Nemuno vaga
Lietuvos širdy.

Ar diena dienos,
Ar naktelė tems,
Duok mums šilumos,
Duonos ir vandens.

Žemėj Lietuvos
Ažuolai žaliuos,
Ažuolai žaliuos
Žemėj Lietuvos.

LIETUVOS DŽIAUGSMO DIENA

Kiek rovē – neišrovė.

Kiek skynė – nenuskynė.

Todėl, kad tu – šventovė.

Todėl, kad tu – Tėvynė.

Justinas Marcinkevičius

Lietuvos Respublika šių metų kovo 11 d. pradeda aštuntuosius nepriklausomybės metus. Tautą į nepriklausomybės atstatymą atvedė Sąjūdis, vadovaujamas Vytauto Landsbergio. Aukščiausioji Taryba nutarė, kad Lietuva atsiskiria nuo Sovietų Sąjungos ir vėl tampa savarankiška valstybe.

Lietuvių tauta niekada nesutiko su laisvės praradimu. Partizanai už ją aukojė savo gyvybę, daugybė žmonių buvo ištremti į tolimąjį Sibirą. Tačiau ir Sibire būdami troško tėvynei laisvės. Reikėjo tik tinkamo laiko, kad prasiveržtų galinga jėga. Toks metas atėjo, kai didžiulė Sovietų Sąjunga pradėjo irti ir nebepajėgė išlaikyti pavergtų tautų, tarp jų ir lietuvių. Jos ėmė reikalauti suteikti daugiau teisių, leisti tvarkytis savarankiškai. Įsižiebė viltis vėl atgauti laisvę. Pirmosios sujudo išsivaduoti Pabaltijos šalys – Lietuva, Latvija ir Estija.

1988 m. vasarą veikliausi žmonės, kurie labiausiai troško Lietuvai laisvės, susibūrė į Lietuvos Sąjūdį, greit apėmusį visą kraštą. Aukščiausios Tarybos pirmininku tapo Sąjūdžio vadovas Vytautas Landsbergis. Sąjūdis ir tarė lemiamą žodį atkuriant Lietuvą.

Stiprybė

Daug meilės ir savigarbos
Pilna maža tauta
Krauju ji tai išreiškė
Tėvynė Lietuva.

Mes ejom koja kojon
Ir šaudė jie į mus.
Daug mūsų jie nužudė
Ir žvakės degė jiems.
Ir vistiek skraidė vėliavos,
Skleidė tautybės jausmą.

Nepamirštame narsiujų.
Nepamirštame mirusiųjų.
Nepamirštame kas mes esame – Lietuva.

Ona Alminaitė, 8 sk.

Šv. Kazimiero lit. mokykla, L.A.

Kovas

Martynas Vainilaitis

Giliais pusnynais per girias
Šiaurys nubėgo,
Papurtė pušys kepures –
Neliko sniego.

Šiaurys nusinešė kartu
Senele Žiemą.
Atbrido Kovas iš pietų
Ir šluoja kiemą.

KOVAS

Atėjo pirmasis pavasario mėnuo – kovas. O ar mes visi žinome, kad šis mėnuo yra pavadintas paukščio kovo vardu? Tai labai dažnas mūsų kraštų paukštis, kuris seniau pas mus pasirodydavo kovo pradžioje. Dabar, kai keletą metų iš eilės žiemos būdavo gana šiltos, jie gausiais būriais pasilikdavo žiemoti. Tačiau mėnesio pavadinimas kilo nuo pirmojo pavasario pranašo.

Kovas yra labai dažnas miestų ir gyvenviečių paukštis. Vaikai ir netgi suaugę dažnai juos vadina varnomis. Taip yra dėl jų išvaizdos ir panašaus gyvenimo būdo. Kovai dabar pasidarė šiukšlynų paukščiai, o seniau jie išdidžiai vaikščiodavo paskui artojų suverstas vagas. Mes negalime pykti ant šių nuostabių, juodų su melsvai metaliniu atspalviu ir baltą antsnapi turinčių paukščių, kad dėl mūsų nevalyvumo jie pasirinko lengvesnį duonos kąsnį. Dabar kovai – tarsi miestų sanitarai, surenkantys maisto atliekas. Kovai peri didelėmis kolonijomis. Lizdus mėgsta krauti aukštose senų medžių viršūnėse. Vieno medžio viršūnėje gali būti keletas lizdų. Lizdą krauna patelė, kuriai padeda patinas. Lizdai būna nedailūs, tarsi šakų krūvos. Jo vidus išklojamas sausa žole ir samanomis. Patelė, balandžio mėnesį, padeda 4-5 žalsvus su gausiais rudais taškeliais kiaušinius. Išsirite jaunikliai iš pradžių būna pliki ir bejėgiai. Rūpestingai tėvų prižiūrimi, paukščiukai greitai stiprėja ir po mėnesio palieka lizdą.

Dabar dideli kovų ir varnų būriai gyvena miestuose. Mes turėtume pažinti šį juodą paukštį, kurio vardu, mūsų protėviai pavadino pirmąjį pavasario mėnesį, kad neapšauktume jo varna.

Rimgailė

Ažuolas ir baravykas

Kazys Boruta

Kartą vienas baravykas anksti rytą išdygo po
ąžuolu, apsidairė ir sušuko:

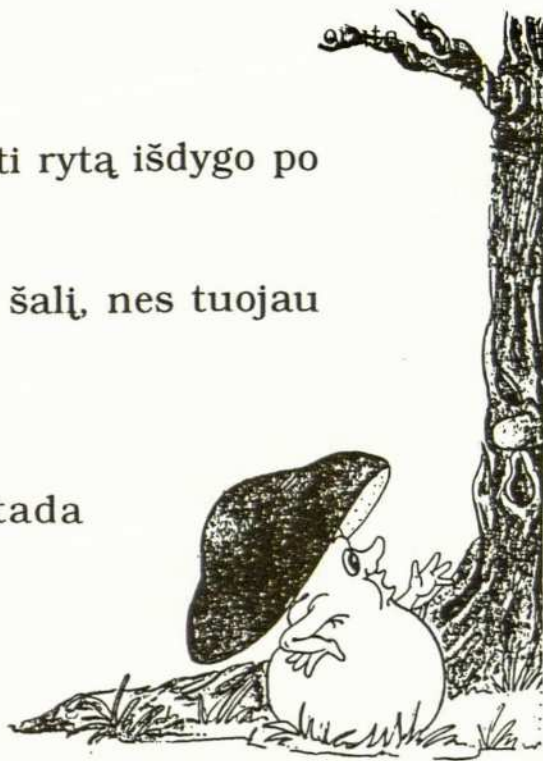
— Ažuole ažuole, pasitrauk į šalį, nes tuojau
tave augdamas išversiu!

Ažuolas nusijuokė ir atsakė:

— Palauk ligi rytdienos, tada
pasitrauksiu.

Baravykas ėmė sparčiai augti.

Augo augo ir ligi vakaro
išaugo kaip kepurė. Ažuolas
net pabūgo.

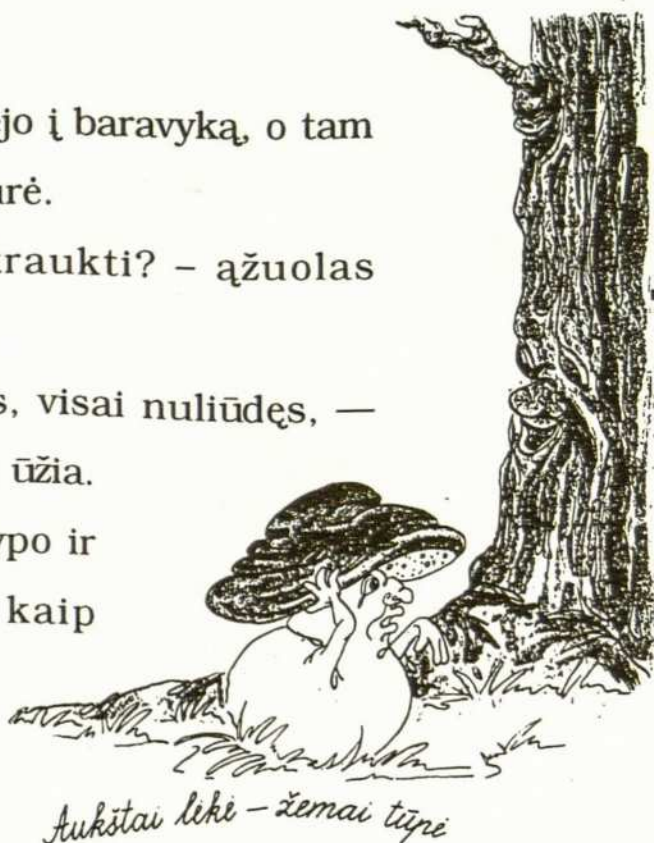

Anksti rytą ažuolas pažiūrėjo į baravyką, o tam
jau ant akių užsmukusi kepurė.

— Gal man dabar pasitraukti? – ažuolas
juokais paklausė.

— Ne, – atsakė baravykas, visai nuliūdęs, –
gali sau būti. Man jau galvoje ūžia.

Baravykas ant šono pakrypo ir
sudribo, o ažuolas augo kaip
augęs.

Aukštai leki – žemai tūpi

ŠVENTASIS KAZIMIERAS (1458-1484)

Seniai seniai, daugiau kaip prieš 500 metų, Krokuvoje gyveno didžiojo Lietuvos kunigaikščio Jogailos sūnus Kazimieras I su savo žmona – Austrijos, Vengrijos ir Čekijos ciesoriaus dukterimi austre Elzbieta Habsburgaite. Jiedu gražiai gyvendami išaugino šešis sūnus ir penkias dukteris. Šioje šeimoje 1458 m. gimė ir kunigaikštis Kazimieras. Tik iš šalies gali atrodyti, kad kunigaikščio gyvenimas buvo lengvas, nerūpestingas, kad jis gyveno visko pertekęs. Iš tikrųjų taip nebuvo. Tėvams rūpėjo kuo geriau išauklėti ir išmokyti vaikus. Nuo mažens Jogailaičio sūnus mokė ir lavino du broliai Šidloveckai. Kunigaikščiams nieko nestigo. Šeimininkės gamino vaikams įvairiausių valgių, ryžių, migdolų, džiovintų vynuogių ir kitokių skanėstų parveždavo iš užsienio. Vaikai dėvėjo kartais net auksu siuvinėtais drabužiais, pasiūtais iš geriausių medžiagų: aksomo, atlaso, šilko, purpuro, žiemą – šiltais kailiniais. Tačiau prabangoje gyvenantys sūnūs ir dukros netinginiavo veltui laiko neleido. Dvarą pareigūnai juos mokė visai kitokių dalykų: maldingumo, nuosaikumo, susitvardymo valgant, teisingumo, kuklumo. Vaikai buvo pratinami anksti keltis, mankštintis, lavinti protą.

Kazimieras tebuvo 9 metų, kai tėvai jį kartu su kitais broliais atidavė į J. Dlugošo mokyklą, kurioje visų pirma vaikai buvo mokomi lotyniškų tekstų skaitymo ir rašymo. Rašoma buvo ne prastomis, o gotiškėmis raidėmis. Ar įsivaizduojat, kokie sudėtingi ir nesuprantami galėjo būti tokiam berniukui lotyniški tekstai? Juk 9 metų vaikas – tai dabar dar tik trečios klasės mokinys.

Tačiau Kazimieras labai uoliai mokėsi, o Dlugošas jį vadindavęs šventu vaikiu.

Kas gali rūpėti dvylikamečiams vaikams? Kuo greičiau paruošti pamokas, žaisti, sportuoti, žiūrėti televizorių, klausytis muzikos, švaistytis su draugais po miestelį... Manote, kad tai galėjo daryti kunigaikštis Kazimieras? Ne. Visų pirma jam buvo neprieinami mūsų amžiaus išradimai, antra, jo vaikystę slėgė labai rimti suaugusiųjų rūpesčiai. Motina nutarė, kad Kazimieras privalo tapti Vengrijos karaliumi ir paskelbė Vengrijos karaliui Korvinui karą. Motina Kazimierui sakė, kad jis „iš Dievo malonės Vengrijos karalius“ ir privalo ten vykti gelbėti krikščionių.

Ir štai vieną dieną vežimuosna sukraunama daug maisto atsargų, ginklų, drabužių, ir 12-metis berniukas Kazimieras su tarnais ir tarnaitėmis bei didžiule kariuomene iškeliauja Vengrijon. Kiek akys užmato, lėtai juda 12 tūkstančių vyrų, tarp kurių keliauja ir 1,000 totorių. Tolima, sekinanti ir varginga kelionė pasirodo nesėkminga. Kazimierui mažai kas pritaria, jis nesuranda šalininkų, ir po grasinimų, paliaubų, sutarčių jam tenka grįžti atgal. Be abejo, jaunutį Kazimierą šis pralaimėjimas labai sukrėtė. Jis labai išgyveno ir ilgai negalėjo užmiršti savo nesėkmės.

Tėvo dvare jis vėl ėmėsi mokytis kalbų. Tėvas vis kartu su sūnumi pasirodydavo viešai ir dalyvaudavo išvykose. Neužmirštamą įspūdį Kazimierui paliko jo pirma pavasario kelionė į Lietuvą. Jam tada buvo 17 metų. Važiuodamas matė įvairiausių įdomių vietovių, pakeliui medžiojo, gyveno gamtos prieglobstyje. O Vilniuje šventė Velykų šventes.

Į Lietuvą tėvas veždavosi sūnus dažnai – tai švenčių proga, tai

lankyti Lietuvos vietovių. Vienas liudininkas taip parašęs apie Trakuose viešinčius kunigaikščius: „Apsivilkę raudono satino drabužiais, jauni, gražūs, kaip du angelai“. Kazimieras Vilniuje ėjęs kanclerio ir pakanclerio pareigas. O kai kartą tėvas užtruko Lietuvoje, Kazimieras pats jį pavadavo Lenkijoje, išitraukdamas į politiką, tvarkydamas finansus, teismą, kanceliarijos reikalus.

Kad ir kaip būdavo pavargęs nuo dienos darbų, naktimis ilgai melsdavosi. Labai mėgdavo melstis bažnyčioje, o kai rasdavo ją uždarytą, melsdavosi atsiklaupęs prie bažnyčios durų. Po puošniais karališkais drabužiais vilkėdavo šiurkščius atgailos rūbus, gulėdavo ant kietos plikos žemės, pasninkavo, buvo labai gailestingas pavargėliams. Šelpdavo, lankydavo sergančiuosius.

1483 metais Kazimieras buvo Gardine, kai pastebėjo, jog serga

džiova. Per žiemą liga išsigalėjo, o tuometiniai gydytojai buvo bejėgiai. Pas sergantį sūnų atskubėjo iš Liublino tėvas, bet Kazimieras jau gulėjo mirties patale. 1484 m. kovo 4 dieną vos išaušus jis mirė, sulaukęs tik 25 metų.

Kazimiero kūnas buvo parvežtas ir palaidotas Vilniuje.

Po mirties plito garsas, jog jis šventai gyvenęs. Žmonės, lankydami Kazimiero kapą, atgaudavo sveikatą, patirdavo įvairių malonių ir stebuklų.

Šv. Kazimieras (liaudies raižinys)

KOVO ŠEŠIOLIKTOJI – KNYGNEŠIŲ DIENA

Lietuva turbūt vienintelė pasaulyje išgyveno 40 ilgų spaudos draudimo metų. Caro valdžia uždraudė spausdinti ir skaityti lotyniškais raidėmis rašytas knygas ir laikraščius. Vietoj jų išleido naujas neva lietuviškas maldaknyges rusiškais raidėmis, prie kurių vis dėlto lietuviai nepriprato. Ir nenuostabu. Juk kaip mamos galėjo savo vaikus mokyti rusiško rašto ir naudotis tokiais maldaknygėmis. Kokios galėjo būti pasakėlės, parašytos nesuprantamom rusiškom raidėm? Reikėjo ieškoti išeities. Lietuviškus leidinius pradėta spausdinti Mažojoje Lietuvoje, ir iš ten jie buvo gabenami šiapus sienos. Žmonės, kurie nešdavo knygas, vadinti KNYGNEŠIAIS.

Pereiti sieną buvo labai sunku. Pasiemyje buvusios trys sargybinių linijos. Pirmoje kareivių būdavo tiek daug, kad jie vienas kitą matė ir girdėjo. Antroje linijoje mažiau, o trečioje – maždaug 5-7 km nuo sienos žvalgai būdavo raiti. Nuo jų sunkiausiai pabėgti.

Parsinešus nelengva buvo knygas išplatinti, nes policija ir žandarai tykodavo kiekviename žingsnyje, o ir tarp savųjų pasitaikydavo išdavikų.

Taigi knygnešių darbas buvo labai pavojingas. Jie slapstydavosi, skubėdavo, knygų eidavo pačiu bjauriausiu oru, kai visi būdavo namuose. Daugiausia knygų pernešdavo tamsiomis rudens naktimis, lietui lyjant, ir žiemą, siaučiant pūgoms. Tada būdavo lengviausiai nepastebėtam prasmukti pro sargybinius.

Bet ne visi ir ne visada turėdavo tiek laimės. Jeigu kuri žandarai sugaudavo, skaudžiai mušdavo ir visaip kankindavo. Mėginančius pabėgti kartais nušaudavo vietoje. Jeigu žmogus per sieną nešdavo šiaip kokias nors prekes, jas atimdavo ir tuo viskas baigdavosi. Su knygomis būdavo daug problemų: jas surašydavo, sukrautas laikydavo, kol ateidavo įsakymas nugabenti į Kauną ar Vilnių, kur jos buvo sudeginamos.

Suimtus knygnešius nuteisdavo ir tremdavo į Sibiro kraštus (Omską, Tobolską, Archangelską ir kitur), kur amžina žiema ir žiaurios gamtos sąlygos. Pakely dar kartais palikdavo Petrapilio kalėjime.

Knygnešiai ėjo pėsčiomis, basomis, paprastai apsirengę. Ne tik vyrai, bet ir moterys. Ne tik prasti kaimo gyventojai, bet ir kunigai, dvarininkai, mokslus baigę vyrai. Seminarijose, vienuolynuose, bažnyčiose, dvaruose įsikūrė knygų platinimo centrai. Ilgainiui Lietuvoje neliko nei vieno miesto ar bažnytkaimio, kur negalėtum gauti draudžiamų knygų. Pagaliau 1904 m. buvo panaikintas spaudos draudimas. Knygnešiai kėlė patriotizmą, ruošė dirvą Lietuvos išsivadavimui, dažnai paaukodami savo gyvybę.

Įsiminkime bent kelias knygnešių pavardes: VYSK. MOTIEJUS VALANČIUS, J. BIELINIS, ZIGMANČIŪTĖ, POVILAS KUPSTAS, VINCAS MARKEVIČIUS, MAGDALENA RADZEVIČIŪTĖ, AGOTA VALINČIŪTĖ IR DAUG KITŲ.

KAZIUKO MUGĖJE

Kiekvienas kraštas turi savų švenčių, savų linksmybių. Vilniuje nuo seno garsi Kaziuko mugė. Jai rengiamasi per visus metus. Moterys renka žoleles, gėles, jas džiovina – vis toms gražioms verboms. Vyrai miške ieško tinkamo medžio, o radę drožia, gražina, kad nustebintų visus savo medžio dirbiniais. Nuo medžio drožėjų neatsilieka ir puodžiai. Jų puodynės, puodynėlės traukia pirkėjo akį...

Kaziuko mugė Vilniuje kasmet vyksta kovo 3-5 dienomis, šv. Kazimiero šventės proga. Manoma, kad Kaziuko turgus – mugė atsirado po to, kai šv. Kazimiero palaikai buvo perkelti į katedrą 1638 m.

Beveik prieš savaitę statomos būdelės, stalai. Pagrindinės mugės prekės yra medžio dirbiniai, kibirai, šaukštai, samčiai, įvairios pintinės ir kt. Pardudodami kepiniai, įvairūs riestainiai, gražiai išpuoštos meduolinės širdys. Mugėje gaunamos puikios verbos.

PATS VALYSIU BATUKUS

Kas man valo batukus?
Gėda pasakyti –
Kas rytelį batukus
Valo man mamytė!

Aš vyrukas jau smarkus,
Mamai pasakysiu,
Kad nuo šiandien batukus
Pats nusivalysiu.

IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO

Feliksas Marcinkas

IŠ KUR NERINGA ATSIRADUS

Padavimas

Seniai, labai seniai vienoje Baltijos jūros saloje stovėjusi iš šimtmečių ažuolų suresta pilis. Tvirta, galinga, spindinčioje saulėje vėjarodes aukštai iškėlusi. Ta pilis deivės Laimos šventykla buvusi. Ji lėmusi žmonių sėkmes ir nesėkmes. Tad ir garbinę čionykščiai maldingi žmonės deivę: amžiną ugnį vaidilutės jai kūrenusios, pamario gyventojai aukas aukoję. Pilį anuomet valdęs Karvaitis, stuomeningas vyras. Žmonės už narsą ginant Tėvynę nuo priešų buvo praminę jį Didžiuoju.

Vienais metais, kai derlius užaugęs neapsakomai gausus, kai vyrams kasdien medžioklėj sekėsi, o žvejams nuo laimikio tinklai plyšę, Karvaitis su žmona susilaukė dukrelės. Džiaugęsi tėvai savo dailia, tarytum iš pieno plaukusia dukrele, atsidžiaugti negalėjo. Ir graži, ir protinga, ir geros širdies ji buvus. „Matyt, deivės Laimos paženklinta mergaitė bus gimus“, – mąstę gimdytojai.

Vos tik tėvai Neringos vardą vienturtėlei davę, mergaitė ne metais, o dienom pradėjus augti. Kai sukakę devyni mėnesiai, jau daili mergina buvus, dviejų uolekčių ilgumo geltonas kasas pynus. Suskubę tėvai jai rūmus statyti. Ne paprastus, o tokius, kuriuose tik milžinų vaikai gyvena. Kai mergaitė savo aštuoniolikto pavasario sulaukus, kur tik ėjus, ką tik darius, ten žmonėms laimę nešus.

Žiūrėk, audra užklups vienišą jūroje žvejojantį kūrėną, bandys nuskandinti, o Neringa paims už laivo pirmagalio ir ištrauks į krantą. Kitur keliauninko ar pašto vežimas į smėlį įklimps – mergaitė bematant į geresnį kelią ištempis. Garsas apie Neringos grožį, jos gerus darbus plačiai po pamario kraštą pasklidęs. Daug garbių jaunikaičių jai ėmę pirštis, tačiau Neringa sakėsi tekėsianti už to, kuris per marias iki Ventės pilies akmenį numesias.

Daug galiūnų rungėsi, bet veltui. Tokios stiprybės nė vienas neturėjęs. Kitą sykį pirštis atvažiavęs pats Ventės pilies valdovas. Pasižiūrėjęs tiesiai Neringai į akis, paėmęs į rankas akmenį, nusvaidinęs jį ten, kur buvo liepta, ir tapęs jos sužadėtiniu. Tuomet labai supykęs Bangpūtys, kad jo neatsiklaususi Neringa jaunikį susiradusi. Pakilus baisi audra. Jūra su dangumi susimaišius. Trylika dienų ir naktų jūra nerimus. Vandens mūša išplovus Ventės pilies įtvirtinimus, kasdien skandinus žvejų laivus. Matydama tokią negandą, Neringa prisisėmusi pilną prijuostę smėlio, įbridusi į šėlstančią jūrą ir supylusi smėlio taką. Įsisiūbavusią jūrą nuo marių tokiu būdu atskyrė. Tuokart jūra nurimusi, iškėlę jaunieji vestuves, susilaukę jie daug vaikučių milžinų ir laimingai gyvenę.

Tai štai iš kur Neringa atsiradus.

Rečiau vartojami žodžiai:

<i>suresti</i>	–	<i>pastatyti iš rąstų</i>
<i>vėjarodė</i>	–	<i>prietaisas vėjo krypčiai rodyti</i>
<i>stuomeningas</i>	–	<i>liemeningas</i>
<i>galiūnas</i>	–	<i>milžinas</i>
<i>mūša</i>	–	<i>bangų plakimas į krantą</i>
<i>neganda</i>	–	<i>nelaimė, vargas</i>
<i>Bangpūtys</i>	–	<i>jūrų dievas</i>
<i>rungtis</i>	–	<i>veržtis</i>

LABOS ŽIEMOS!

Salys Paliūnas

Gamta žiemai ruošiasi iš anksto. Laukų gėlės, žemėn išbarsto savo sėklas, kurios sudygs tik pavasarį. Paberia riešutus lazdynai, giles – ažuolai. Daugelis vabaliukų, drugių taip pat sudėjo kiaušinėlius, iš jų išsiritų vikšrai, šie virto lėliukėmis. Lėliukės kas žemėj, kas po žieve sulauks pavasario ir pasauliui dovanos naujus, stiprius vabzdžius. Kai kurie drugeliai, jau šį rudenį išsiritę iš lėliukių ir žiemos saugiose vietose. Kaip ir daugybė vabaliukų, nurimusių po žieve, žemėje. Toks miegantis vabzdelis atrodo negyvas, tačiau, atsargiai pašildytas, gali atgyti. Tik to negalima daryti, nes pabudęs drugelis jau nesugebės užmigti ir gyvas sulaukti pavasario.

Girioje po medžių grūstimis, kelmiais miega gyvatės, žalčiai. Upelio dugne, ten, kur vanduo ramus, į krūvas susirinkusios varlės. Varliukai miega ne visiškai, gali šiek tiek judėti.

Miega ir žvėrys. Tik prisiminkite ežiuką. Tai jis po pirmųjų šalnų pradingo kažkur... Žinoma, jis gyvas ir sveikas, nes lizde po malkų rietuve sausa, neužkrinta sniegas ir nepučia vėjas. To ežiukui užtenka, nes iki pavasario jis nevaikščios, nejudės, alsuos vos vos, o širdutė plaks po kartą kitą per minutę. Rudenį ežiai turi didžiausią apetitą – kemša viską, ką tinkamo rasdami. Prikaupia riebalų, kurie iki pavasario, vadinasi, ne mažiau kaip penkis mėnesius, juos maitins, šildys.

Giliame urve, smėlio kalnely, snaudžia barsukas. Po rudeninių puotų barsukai tampa du kartus sunkesni, jų kailis tankesnis ir šiltesnis. Nors, žinoma, urve ne taip šalta, nes žvėrys ne vieno šūsnį lapų, žolės atsinešė, guolį pasiklojo. Miega barsukas ne taip kietai, kaip ežys.

Giliame urvely po žeme miega miegapelės. Neapsirikote – pačios

tikriausios miegapelės. Lietuvoje jų 4 rūšys. Pati dažniausia – gelsvai rusva, pūkuota uodega lazdyninė. Būdama vos ne voveraitės ūgio, ji pasižymi plėšrumu, gali net paukščių lizdus nusiaubti. Visos miegapelės, pirmoms šalnoms praslinkus, užmiršta smagų gyvenimą inkiluose, drevėse, palieka riešutus, pumpurus bei uogas ir, nunirusios į požemius, snaudžia. Kartais net septynetą mėnesių.

Rūsiuose, palėpėse tūno šikšnosparniai. Rūsio kampe tūnantis ramus žvėriukas – lyg nykštuko pirštinė. Tik šarmos lašiukai ant jo kailio žvilga. Šikšnosparniai – kaip ir visi ramūs žiemsnaudžiai. Jiems negalima trukdyti, jų nereikia liesti, šildyti jų patalpų. Pajudintas, pabudintas žvėriukas visas savo sukauptas maisto atsargas – riebalus – išnaudos bemat ir žus nesulaukęs pavasarinės šilumos.

Ar tai jau visi tie žiemos nežinomi padarėliai? Ko gero – ne. Kartais, ypač stipriai atšalus, keletui dienų gali užmigti voveraitė. Be jos, žiema Lietuvoj nemato ir meškos. O ji dažnai čia būna, mūsų miškuos gyvena. Rudenį po medžių išvartomis, po kelmais landą padariusios, jos susirango ir užminga. Krinta sniegas, pusto pūga. Meškos guoly gimsta mažučiai, vos keturis šimtus gramų sveriantys meškiukai. Kai pavasarį senoji meška pabunda, žiemos tik lopelis kitas būna belikęs.

Rečiau vartojami žodžiai

<i>rietuvė</i>	–	<i>tvarkingai sukrauta krūva</i>
<i>šūsnis</i>	–	<i>krūva, kupeta</i>
<i>guolis</i>	–	<i>lova, patalas</i>
<i>nusiaubti</i>	–	<i>apiplėšti, nuniokoti</i>
<i>tūnoti</i>	–	<i>ramiai ir ilgai būti vienoje vietoje</i>
<i>išvarta</i>	–	<i>išvirtęs medis</i>

IŠ ISTORIJOS LOBYNO

TAUTOS ŠAUKLYS

Bronius Jauniškis

Žmones gydyti Jonas Basanavičius gerai mokėjo, bet kaip pažadinti tautiečių dvasią, nesuvokė. O reikėjo! Būtinai reikėjo! Negi lietuviai taip atsilikę? Ne! Jie tik užguiti, „mužikais“ lenkų vadinami. Dar studijuodamas mediciną Maskvos universitete buvo parašęs vaikams elementorių „Abėcėlė dėl Lietuvos kaimo mergaičių“. Bet negavo leidimo lietuvių kalba išspausdinti. Buvo spaudos draudimo metai. Kilo mintis leisti žurnalą „Aušra“. Kas duos leidimą? O jeigu leisti neprašius okupantų leidimo, slapta? Spausdintų, kad ir Rytrūsiuose, tarkime Ragainėje, o iš ten slapta gabentų į Lietuvą...

Netrukus surinko ir paruošė medžiagą. Įžangoje užrašė: „Homines historium ignari semper sunt pueri“ – „Žmonės, nežinantieji istorijos, visada lieka vaikais“. Toliau aiškino, jog lietuvių tauta nyksta, nes ilgus amžius buvo paniekinta ir prispausta, nes nyksta jos kalba. Maisto nestokodami, turime pasirūpinti dvasiška šviesa, nes lietuviai turėjo didelę valstybę ir didžiulius vadovus. Prakalbą baigė šiais žodžiais: „Aušrai auštant nyksta ant žemės nakties tamsybė, o kad taip prašvistų Lietuvos dvasia“. Tai buvo 1883 metais.

Sunki ir varginanti buvo pradžia, bet netrukus gaunami skaitytojų laišakai skatino dirbti toliau. „Ačiū, šimtąsyk ačiū, už žodžius, parašytus tokiu gražiu lietuvišku liežuvio, kokį skaityti nė sapne nesapnavau“, – rašė kalbininkas, tautosakininkas Jonas Juška iš Kazanės. Rašė ir poetas Maironis, linkėdamas, kad Visagalis Dievas teiktų leidėjui stiprybės ir ryžto, žadinant tautos rytmečio „Aušrą“, kad spinduliuojanti patekėjusi saulė greičiau nušviestų tautinio susipratimo kelius. Netrukus į Prahą pas daktarą Joną Basanavičių iš Lietuvos atvažiavo „Aušros“ redaktorius Jonas Šliūpas „persergėti“, kad nevažiųotų vasarai tėviškėn į Ožkabalius pailsėti. Jis sakė:

— Visus Lietuvoje rusų žandarus tavo „Aušra“ sukėlė ant kojų. Knygnešių pastangomis ji eina iš rankų į rankas.

— Atgimsime, tikrai atgimsime... – šluostėsi džiaugsmo ašaras Jonas Basanavičius.

„Aušros“ išėjo 40 numerių. Spausdinant juos, bendradarbiavo 70 žymiausių lietuvių šviesuolių: Vincas Kudirka, Antanas Baranauskas, Martynas Jankus, Pranas Mašiotas, Jonas Jablonskis, Aleksandras Fomas-Gužutis ir kiti. Žmonės leidinį slapta platino. 40 metų buvo draudžiama lietuviškoji spauda ir tik 1904 atšauktas draudimas. Ir tik tada dr. Jonas Basanavičius galėjo drąsiai grįžti į Lietuvą. Išleido keletą surinktų pasakų, dainų knygų, pilių archeologinių tyrinėjimų publikacijų periodikoje.

1914 metais užgriuvo Pirmasis pasaulinis karas, vokiečiai užėmė Lietuvą. Daug žmonių pasitraukė į Rusiją, tapo karo

pabėgėliais. Dr. Jonas Basanavičius su kitais patriotais organizavo Centrinį lietuvių komitetą rūpintis nuo karo nukentėjusiais žmonėmis ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymu. Leido „Lietuvos aidą“. Buvo 1918 metų vasario 16 dienos Nepriklausomybės paskelbimo tarybos garbės pirmininku, pasirašė Nepriklausomybės aktą, pasiūlė valstybės ženklą Vytį o Vėliavą – geltona, žalia, raudona ir Tautos himną „Lietuva tėvynė mūsų“. Pasauliui pripažinus Lietuvos nepriklausomybę, dr. Joną Basanavičių pasveikino aktyvus „Aušros“ bendradarbis, visuomenės veikėjas, rašytojas Petras Vileišis:

— „Aušra“ suteikė teisę jus vadinti tautos patriarchu, – pasakė jis. — Ir iš kur imatės tiek jėgų, dirbdamas ne tik atsakingą gydytojo darbą, bet dar ir rašytojo, tyrinėtojo ne tik Lietuvoje, bet ir kitose šalyse. Tai stebina visus mūsų šalies žmones.

— Mano iš jaunystės šūkis: „Homo non sibi, sed patriae!“ – „Žmogus gyvena ne sau, o tėvynei!“ – kukliai atsakė garbusis žmogus. — Šio priesako laikiausi visą gyvenimą ir laikysiuos iki būsiu gyvas.

Kiščio vaisės

Audrius Mickus

Mažas kiškis nulėpausis
Ten po krūmu gražiai prausės,
Jis dainavo daineles
Apie baltas snaigeles.

Kaip jos krinta jam ant ūsų,
Kaip jam šalta girioj mūsų, –
Jis morkyčių neturįs,
Pučia toks žvarbus šiaurys...

Taip kiškelis ir drebėjo,
Kol vaikų nepastebėjo,
Išsigando jis ūmai,
Spruko kiek tik užmatai.

Kai pavargęs pailsėjo,
Atsistojo, pažiūrėjo:
Ar nėra kur nors vaikų?
Bet vaikų būta gerų...

Kiškiui vaišių jie surado
Ir skanių gardžių padėjo:
Daug kopūstų didelių,
Ir dar morkų daug saldžių.

IŠ PASAKŲ SKRYNIOS

GREITUTĖ

Lietuvių liaudies pasaka

Greitutė buvo našlaitė. Ji gyveno pas savo tetą. Neturtinga buvo jos teta – turėjo tik vieną karvutę ir sudubusią trobelę. Greitutė ganydavo tą karvutę po mišką.

Vieną vakarą Greitutė ginė karvę namo ir užėjo po medžiu pusiaugula sėdinčią ir dejuojančią moterį.

— Kas tamstai yra? – paklausė Greitutė.

Moteris atsakė:

— Aš pamečiau virbalą. Jeigu nerasiu, tai negalėsiu kojinių nerti, o neprinėrus kojinių, neturėsiu už ką maisto pirktis. O čia, lyg tyčia, smarkiai įsidūriau koją, kad nė paeiti nebegaliu. Būk tokia gera, mergyte, ir paėjęk šituo taku, gal rasi tą virbalą.

— Kad neturiu kur karvės palikti, – atsakė Greitutė.

— Aš pasaugosiu, tik eik paieškoti, ligi dar nesutemo, – tarė moteris.

Greitutė paklausė, paliko karvę pasaugoti moteriai ir taku nubėgo virbalo ieškoti. Neilgai ieškojus, ji rado tą virbalą žolėje prie tako. Mergytė grįžta su virbalu, eina eina, ir kažin kas pasidarė – neberanda tos vietos, kur paliko karvę. Nusigando mergytė, puola šen, puola ten, nebėra nieko – nei moters, nei karvės. Jau ir sutemo, o Greitutė vaikščioja po mišką ir verkia rauda – ieško karvės. Privargo, sustojo po medžiu ir nežino, ką daryti. Tą valandą blikst jai akyse – visai netoli pasirodė ugnis. Greitutė ėmė eiti į tą pusę. Priėjo, žiūri – kūrenasi lauželis, aplink ugnį sėdi miško nykštukai, moteris melžia Greitutės karvę, o tie žmogučiai geria pieną. Moteris tuojau pakilo nuo

karvės ir tarė nykštukams.

— Atėjo geroji mergytė. Ji dėl manęs ko nepasidarė sau bėdos. Reikia jai atlyginti už jos širdies gerumą.

Moteris paėmė skarelę, įrišo geras rieškučias žarijų ir padavė Greitutei sakydama:

— Štai tau dovanų už tavo gerą širdelę, nešk savo šeimininkei ir veskis karvutę namo.

Greitutės teta rado skarelėje aukso muštinių; iš tos dovanos ir pati prasigyveno, ir mergytei pastatė tokią trobelę, kur pro vieną langą saulė žiūrėjo, pro kitą – mėnulis, o pro trečią – žvaigždės.

Rečiau vartojami žodžiai:

<i>sudubusią</i>	–	<i>apgriuvusią</i>
<i>ginė (ginti, gena)</i>	–	<i>ganyti gyvulius</i>
<i>virbalas</i>	–	<i>mezgimo įrankis</i>
<i>nertis</i>	–	<i>megzti</i>
<i>paėjėk</i>	–	<i>paeik</i>
<i>pusiaugula</i>	–	<i>sėdi beveik gulėdama</i>
<i>rauda</i>	–	<i>verkia</i>
<i>bėda</i>	–	<i>nelaimė</i>
<i>nieškučias</i>	–	<i>dvi sudėtos saujos</i>
<i>žarijų</i>	–	<i>degančių anglių</i>
<i>muštinis</i>	–	<i>senovinis sidabrinis ar auksinis pinigas</i>

* * * * *

ŠAUKŠTELIS

Aš jau didelė, mamyte,
Aš pati jau galiu
Valgyt sriubą ir košytę
Mažučiu šaukšteliu.

Duok, mamyte, man šaukštelį...
Tu pati supranti,
Kad skanesnė man košelė,
Kai aš valgau pati.

MŪSŲ KŪRYBA

ŽIEMUŽĖ

Gėlės nuvyto
Laukuos ir miškuos
Snaigės nukrito
Ant žemės baltos.

Medžiai be lapų
Rymo ramiai,
Slepiasi saulės
Šilti spinduliai.

Eglės žaliuoja
Tarp medžių pilkų,
Žemė jau miega
Apsidengus pūku.

*Aušra Masiliūnaitė
Butėnų kaimas, Radviliškio rajonas*

KĄ AŠ DARYSIU, KAI UŽAUGSIU

Rašo Toronto aukštesniųjų lituanistikos kursų –
11 klasės mokiniai

Per visą mano gyvenimą daug kas man rūpėjo. Su metais ir amžiumi ryškėjo ir mano rūpesčiai. Šiais metais ypatingai susirūpinau. Mano rūpesčiai neliečia tik mano ateitį, bet ir ateitį viso išeivijos jaunimo. Man taip svarbu, kad lietuviškumas, kuriame aš nuo pat

mažens ligi šiolei užaugau, būtų išlaikytas. Žinau, kad šis lietuviškumas, jo pratęsimas, guls ant dabartinio jaunimo (ir mano) pečių. Todėl neseniai įvykę pakeitimai kultūrinių ir religinių institucijų mane labai palietė. Iš pradžių šitie pakeitimai manyje sukėlė susirūpinimą, bet su laiku aš supratau, kad nors jaunimas ir nebuvo ištrauktas nuspręsti savo ateitį, bet tie, kurie darė sprendimą bandė pagerinti lietuvių ateitį išsivijoje.

Ką galiu sakyti? Nors ir sunku pakeitimus priimti, kartais kas naujo, gali ir daug gero padaryti. Aš tik noriu kad su pakeitimais jaunimas atsiverstų ir įvertintų savo lietuvišką kultūrą ir tikėjimą ir stengtųsi visomis jėgomis tai ugdyti ir išlaikyti išsivijoje.

Viltė Barakauskaitė

Kai aš užaugsiu, aš būsiu aeronautinis inžinierius. Dirbsiu Toronto Boeing kompanijos McDonnell Douglas divizijoje. Drauge su kitais inžinieriais aš prisidėsiu prie planavimo ir tyrinėjimo naujų lėktuvų.

Laisvalaikiu aš skraidysiu savo privačiu aeronautiniu lėktuvu, konkuruojant su savo draugais oro dvikovose. Kai būsiu patyręs, išlaikysiu daugiavarikiams ir reaktyviniams lėktuvams skraidyti teises, tikėdamasis gauti teisę tyrinėti savo išplanuotiems lėktuvams.

Padirbėjęs ir atmokėjęs mokslo skolas, apsivesiu su lietuvaite ir nusipirksiu namą.

Arvydas Janušonis

Aš dar tikrai nežinau, kas aš norėčiau būti. Aš esu galvojusi apie visokius darbus: astronautė ir skristi į mėnulį bei kitas planetas, o gal būti rašytoja ir rašyti apie viską, kas man rūpi (gal ir kitiems bus įdomu). Norėčiau taip pat būti gydytoja; aš visuomet norėjau kitiems padėti. Bet dabar aš matau, kad man įdomiausia yra medicina. Gal aš būsiu chirurgė, o gal „immunologist“. Man labai būtų įdomu studijuoti ligas ir kaip jos reaguoja į tam tikras substancijas. Gal aš atrasiu gydymo būdą, kuris sustabdys ligas kaip vėžys arba AIDS.

Vilija Petrauskaitė

MIŠKO DRĄSUOLIS

Kartą gyveno drąsus kiškis. Jis nieko nebijojo. Kiškis turėjo dideles akis ir ilgas ausis. Kiškis buvo visas baltas, kaip sniegas.

Vieną rytą jis išėjo pasivaikščioti po mišką ir pasirodyti koks drąsuolis jis yra. Eidamas per mišką, susitiko vilką ir sako jam:

— Vilke, ar nori su manim eiti pasivaikščioti po mišką?

Vilkas pagalvojo ir tarė:

— Aš galiu su tavim eiti pasivaikščioti. Dideliam miške man nesmagu. Dviese bus smagiau!

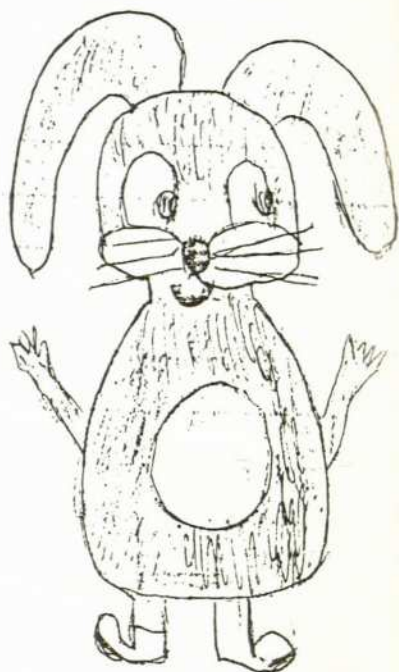
Beeidami susikvietė visus miško žvėris. Jie priėjo didelę trobą. Ji buvo tamsi ir viduje kažkas kuždėjo. Kiškis išdrįso ir pabeldė į dideles plačias duris. Jo uodega iš baimės visai nedrebėjo. Pasibeldus į duris, kiškis pamatė didelę plaukuotą, su viena akim, miško pabaisą. Jis taip dūmė iš tos vietos ir niekada į tą mišką nebesugrįžo. O visi žvėrys taip juokėsi, kad net pušys linko.

Ta miško pabaisa buvo netikra. Baubas buvo lokys, kuris norėjo pamokyti kiškį. Todėl nuo to laiko kiškiai bijo žvėrių, kurie iš jo juokėsi.

Ši pasaka pamoko: nelaikyk savęs drąsesniu už kitus.

Agnė Majorovaitė, 7 sk.

Šv. Kazimiero lit. mokykla, Cleveland

MEŠKA IR RIEŠUTAI

Kartą gyveno voverė ir meška. Voverė darbščiai miške rinko riešutus. Meška visą dieną gulėjo ir medų valgė. Jai nusibodo valgyti tik medų, bet tingėjo sau riešutus rinktis.

Meška susitiko voverę ir sako:

— Ar tu nori apsimainyti medų į riešutus? Man labai patinka riešutai.

Voverė sutiko ir apsimainė. Meškai grįžtant į olą, įkrito riešutai tiesiai į medaus puodynę. Meška ištraukė riešutus ir paragavo. Skanu!

Kitą dieną medžiotojas ieškojo meškos ir ją užtiko. Jis pasiruošė nušauti mešką.

— Nešauk manęs! Jei mane paleisi, aš tau duosiu riešutų su medum.

Medžiotojui tie riešutai buvo labai skanūs.

Sugrįžęs į namus, jis pasiūlė Lietuvos Aerolinijai vaišinti keleivius saldžiais riešutais. Nuo tos dienos visi keleiviai vaišinami saldžiais riešutais.

Vėjas Belzinskas, 7 sk.

Šv. Kazimiero lit. mokykla, Cleveland

KELIONĖ Į VAŠINGTONĄ

Mūsų kelionės tikslas buvo pamatyti Lietuvos ambasadą. Prieš nuvykstant į ambasadą, turėjome progą aplankyti sekančias vietas: Abr. Lincoln Memorial, Vietnam Memorial – The Wall, muziejų.

Lietuvos ambasada atrodo labai sena. Ambasadorius papasakojo to namo istoriją. Ambasadoriaus kabinete kabo labai senas paveikslas, kuris vaizduoja Mindaugo krikštą.

Iš šios kelionės man geriausia patiko Lincoln Memorial. Mano mama visada šnekėjo apie tą Memorial. Patiko ir The Wall.

Ekskursija buvo gerai suorganizuota. Norėčiau kitos, gal į San Francisco.

Aidas

Vinco Krėvės lit. mokykla, Philadelphia

* * * * *

Kelionės tikslas aplankyti Lietuvos ambasadą ir turėti krepšinio repeticiją.

Ambasada maža, bet graži. Įėjus, buvo stiklinė spinta su lietuviškomis lėlėmis. Laiptai aptraukti raudonu kilimu. Mindaugo krikšto paveikslas ambasadoriaus kabinete. Girdėjome koncertą dainininkių iš Lietuvos. Norėčiau kitos išvykos, tik kažkur, prie ežero ar jūros, kad galėtume žuvauti visą dieną ar dvi!

Gintautas

Vinco Krėvės lit. mokykla, Philadelphia

VASARIS

Kai ateina vasaris,
Saulė labiau šviečia.
Kartais dar sniegas krenta,
O vaikai senį lipdo
Linksmi žaisdami lauke.
Tą mėnesį yra Vasario 16-ji –
Lietuvos laisvės diena.

Alex Kairelis, 7 m.

PRAŠVITO MEILIAI

Vincas Giedra

Šen, šnekuti,
juodgūžuti,
aš tavęs nepamiršau.
Į beržiuką
inkiliuką
tau įkėlęs pririšau.

Šiltas vėjas
atskubėjęs
liekną baržą palinguos.
Varnėniukai
juodgūžiukai
kaip lopšelyje miegos.

AR ŽINAI?

SAUSUMOS VĖŽLIAI

Jau XVIII a. iš Tuniso ir Madrido į Europą buvo vežama daugybė Viduržemio jūros regiono vėžlių. Tačiau dėl netinkamos priežiūros dauguma jų neišgyvendavo net metų. Juk tai ne šuo ir ne katė – garsiai nesiskundžia, kai jam blogai.

Visi sausumos vėžliai yra žolėdžiai. Minta kopūstais, salotomis, pienių lapeliais, morkomis, burokėliais. Mėgsta pasilepinti sudaigintomis avižomis ar kviečiais, liesa varške. Kad augtų šarvas, jauniems vėžliukams į vandenį ar į maistą nepamiršk įberti sugrūstų kiaušinio lukštų arba kreidos.

Sausumos vėžliui svarbiausia – šiluma. Ji net žiemą negali būti mažesnė negu +25°C. Vėžliai bijo skersvėjų, o ant grindų gali persalti. Štai todėl geriausia įsigyti terariumą (akvariumą be vandens). 8-10 cm vėžliukui, jis turi būti ne mažesnis nei 25 kv. cm ploto. Ant dugno užpilk 10 cm sluoksnį iš smėlio, pjuvenų ar durpių. Viršuje pritaisyk 40-60 vatų lemputę su gaubteliu. Ji sušildys terariumą, ir vėžliukui ten bus jauku.

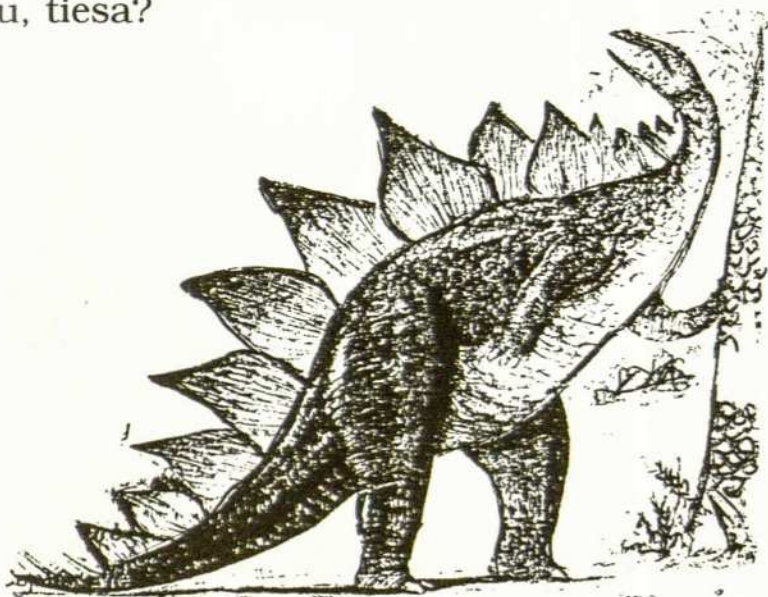
Terariume turi būti slėptuvė. Ją padarysi iš faneros ar kartono. Dar reikia dviejų indelių: maistui ir vandeniui.

Vasarą vėžliuką gali išnešti pasivaikščioti. Jie ypač mėgsta pašliaužioti saulėkaitoje. Gerai prižiūrimi ir mylimi sausumos vėžliai, nelaisvėje išgyvena 40 metų. Įdomu tai, kad jie žino savo vardą ir ateina šaukiami. Argi ne smagu turėti tokį draugą?!

DINOZAURO PORTRETAS

Šis įdomus padaras – stegozauras. Gyveno jis prieš 160 mln. metų Šiaurės Amerikoje. Jis turėjo mažutę galvą, stambų kūną ir ilgą uodegą. Jo ilgis siekė 6-7.5 metro, aukštis – 4 metrus. Šis dinozauras buvo žolėdis, jį dažnai puldavo plėšrieji dinozaurai, nuo kurių stegozauras gindavosi uodega. Keturi didžiuliai 1 metro spygliai uodegos gale padėdavo jam apsisaugoti nuo bet kokio puolimo. Jis vaikščiojo keturiomis, gana lėtai. Stegozauro smegenys buvo tik riešuto dydžio!

Pavadinimas reiškia šarvuotą, apdengtą roplį. Mat stegozauras ant nugaros nešiojasi ištisą eilę kaulinių plokščių. Kam jos buvo reikalingos? Spėjama, jog šitie „lapai" galėjo būti savotiškos „saulės baterijos". Stegozauras galėjo pasisukti taip, kad plokštės sugertų kuo daugiau saulės spindulių, o apšilęs eidavo sau ganytis. Manoma, kad šios plokštės turėjo būti ryškiaspalvės. Gražu, tiesa?

JUOKŲ MAIŠELIS

Medžiotojas su dvivamzdžiu šautuvu tyliai žingsniuoja per mišką. Staiga jam kelią pastoja lokys.

— Į medžioklę traukiate? – klausia.

— Ką jūs, loky! Skubu prie upelio.

• • •

Mokykloje rasta piniginė. Mokytojas klausia vaikų:

— Kas pametė piniginę?

— Aš! – pašoka vienas berniukas.

— Kaip gali įrodyti, kad ji tavo?

— Mano kišenėje didelė skylė.

• • •

Paulius klausia mokytoją:

— Kokie čia skaičiai prie K. Kolumbo portreto vadovėlyje? Va, 1451-1506...

— Mokiniai, kas gali paaiškinti draugui? – kreipiasi mokytoja į klasę. Iš suolo pašoka Tomas:

— Aš žinau! Tai Kolumbo telefono numeris!..

• • •

Geležinkelio stotyje vienas žmogus klausia:

— Kiek laiko užtrunka kelionė iš Vilniaus į Kauną?

— Dvi valandas, – atsako jam.

— O iš Kauno į Vilnių?

— Kvailas klausimas. Juk tas pats.

— Ne visada. Nuo rugsėjo iki gruodžio yra trys mėnesiai, o nuo gruodžio iki rugsėjo – devyni.

• • •

Mokytoja klausia Tomą:

— Aš prašiusi, tu prausiesi, mes prausiamės – koks tai laikas?

— Žinoma, rytas! – atsako Tomas.

Skambina greitosios pagalbos gydytojui:

— Greičiau atvažiuokite, mano brolis prarijo teniso kamuoliuką.

Gydytojas dar nespėjo susiruošti, vėl skambina:

— Daktare, atsiprašome, kad jus sutrukdėme. Nesijaudinkite, radome kitą kamuoliuką.

• • •

— Mama, ar moki pasirašyti užsimerkusi?

— Moku.

— Tai pasirašyk mano pažymių knygelėje.

• • •

Klasės vadovė:

— Gal, vaikai, kuris iš jūsų padarė savaitgalį gerą darbą?

— Padariau net du! – linksmi sušunka Rita.

— Papasakok!

— Šeštadienį nuvažiavau pas močiutę ir tuo ją labai nudžiuginau.

Sekmadienį išvažiavau, ir ji dar labiau apsidžiaugė!

• • •

— Mokykloje manęs paklausė, kur aš gimiau. Negalėjau gi aš prisipažinti, kad gimiau ligoninėje, dar pamany, kad esu nesveikas.

— Ir ką tu pasakei?

— Kad gimiau stadione.

• • •

Pavalgiusi Jonė rengiasi dėti šaukštelių prie kitų šaukštelių į stalčių.

Mama pamato ir sako, kad reikia jį nuplauti, o tik tada padėti į vietą.

— Ne, plauti nereikia, aš švariai jį nulaižiau, – paaiškina mergaitė.

• • •

— Aš visada svajoju aplankyti tolimas šalis. Įdomu, kiek

kainuotų kelionė po Europą?

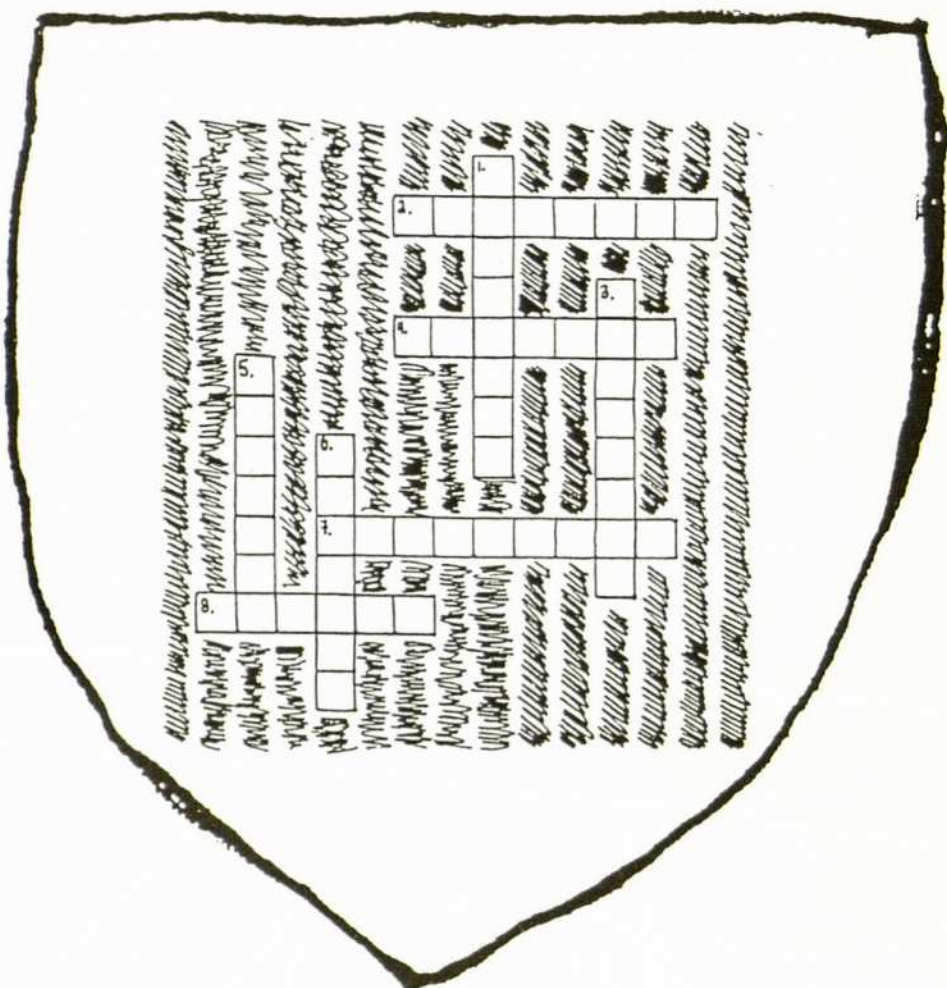
— Nieko.

— Kaip tai nieko?

— Svajoti galima nemokamai.

GALVOSŪKIAI

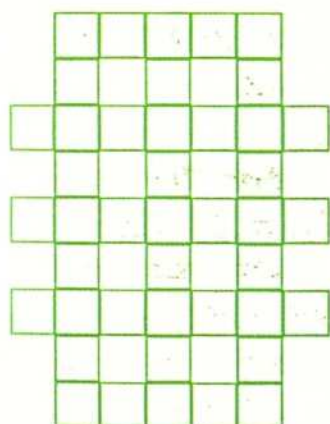
SKERSAI

2. Jogailos tėvas
4. Lietuvos sostinė
7. Lietuvos karalius
8. Antras pagal dydį Lietuvos miestas

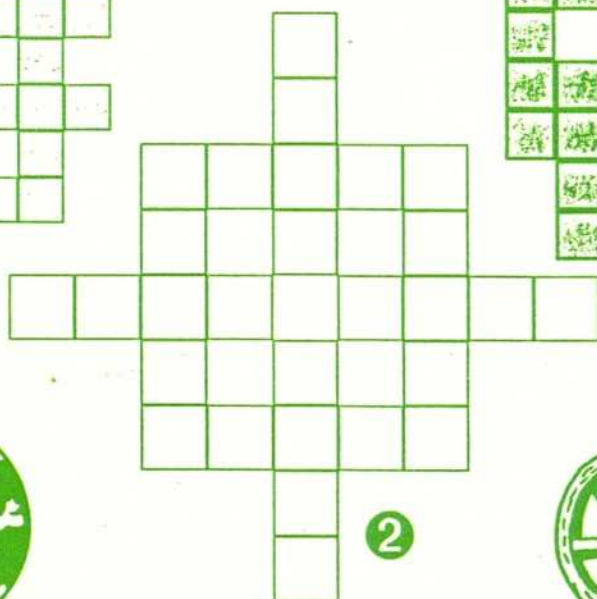
IŠILGAI

1. Lietuvos miestas, kur yra atominė elektrinė
3. Didžiausias akmuo Lietuvoje
5. Lietuvos himno autorius
6. Didžiausia Lietuvos upė

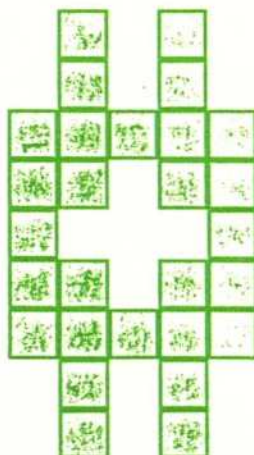
I kurį kryžiažodį
sutalpinsi šiuos
nupieštų daiktų
pavadinimus.

1

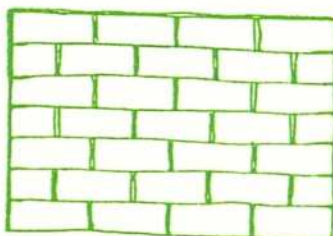
2

3

PASIRINK

DĖKOJAME MŪSŲ RĖMĖJAMS

Rev. Leon J. Peck	už 100 dol. auką
K. Karveliėnei	už 25 dol. auką
Marijai Gelažius	už 10 dol. auką
S. Keras	už 10 dol. auką
Bronei Urbonas	už 5 dol. auką
D. Jakas	už 5 dol. auką

Lithuanian Educational Council of the USA
13648 Kickapoo Trail Lockport, IL 60441 Tel. 708 - 301-6410